

EUROPEISKA KOMMISSIONEN
GENERALDIREKTORATET FÖR
SKATTER OCH TULLAR

Skydd och säkerhet, handelsfrämjande åtgärder och internationell samordning
Skydd av medborgarna och av immateriella rättigheter

Riktlinjer för importkontroll avseende produktsäkerhet och produktöverensstämmelse

Riktlinjerna är inte rättsligt bindande utan är avsedda som förklaring och vägledning

Allmän del

Kontaktperson:

Libor Mynar

tfn +32 2 295 76 22, fax +32 2 296 54 04

libor.mynar@ec.europa.eu

eller

Valérie ENJOLRAS

tel: +32 2 296 96 43 fax: +32 2 296 54 04

valerie.enjolras@ec.europa.eu

eller

enhetens e-brevlåda:

taxud-unit-b1@ec.europa.eu

Innehåll

1. Inledning

2. Riktlinjernas syfte, mål och målgrupp

2.1 Syfte

2.2 Mål

2.3 Målgrupp

3. Översikt av EU:s lagstiftning och förtydligande av rättsliga krav på och omfattningen av gränskontroller

3.1 Definitioner

3.2 Rättsliga krav

3.2.1. *Bestämmelser om tullkontroll i gemenskapens tullkodex*

3.2.2. *Kontroll av säkerhet och produktöverensstämmelse för produkter som kommer in på EU:s marknad, utförd av tullmyndigheter genom tillämpning av artiklarna 1 (2 och 3) och 27–29 i förordning (EG) nr 765/2008*

3.3 Berörda ekonomiska aktörers främsta skyldigheter

3.4 Förtydligande av perioden ”tre arbetsdagar” i artikel 28 i förordning (EG) nr 765/2008

4. Operativa förfaranden

4.1 Tullmyndigheternas och marknadskontrollmyndigheternas gemensamma strategi för importkontroller

4.2 Kontroller enligt förenklat tullförfarande

5. Principer för samarbetet mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter

6. Komponenter som rekommenderas ingå i de nationella avtalen mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter om kontroll av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse

1. INLEDNING

I artikel 1.2 i förordning 765/2008¹ fastställs att ramen för EU:s marknadskontroll ska säkerställa ”en hög skyddsnivå för allmänna intressen som hälsa och säkerhet i allmänhet, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, konsumentskydd, miljöskydd och säkerhet”. Målet måste uppfyllas för alla produkter som tillhandahålls på EU:s marknad, oavsett om de har tillverkats i EU eller i ett tredjeländ. Förordningen innehåller därför också en ram för kontroll av produkter från tredjeländer.

Det effektivaste sättet att se till att importerade produkter som är farliga² eller inte uppfyller kraven inte släpps ut på marknaden är att göra lämpliga kontroller innan produkterna tillåts övergå till fri omsättning. Detta kräver tullmyndigheternas medverkan eftersom det är det enda organ som har en fullständig överblick av handelsflödena över EU:s yttre gräns. Det behövs också ett enhetligt genomförande av EU:s bestämmelser om kontroll av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse. Detta kan uppnås genom systematiskt samarbete mellan marknadskontrollmyndigheter³ och tullmyndigheter. Därmed garanteras alla EU-invånare ett likvärdigt skydd, eftersom varor som en gång har övergått till fri omsättning kan omsättas fritt på hela den inre marknaden.

Kommissionen har samordnat arbetet med att ta fram dessa riktlinjer och medlemsstaternas företrädare har bidragit med egna erfarenheter av tullkontroller och av att organisera administrativt samarbete mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter. Med det här verktyget får tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter hjälp att på ett tillfredsställande sätt utföra sina uppgifter för att skydda över 500 miljoner invånare.

Kommissionen och medlemsstaterna har tagit fram riktlinjerna för att ge myndigheterna den information de behöver för att fullgöra sina uppgifter och för att underlätta genomförandet av förordning (EG) nr 765/2008. Riktlinjerna är tänkta att **användas av tullmyndigheterna** och bidra till att utveckla samarbetet mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter.

Riktlinjerna ska fungera som ett verktyg för att hjälpa tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter att förbättra sina samarbetsmetoder och skapa god förvaltningspraxis. Samtidigt fokuserar riktlinjerna på de praktiska frågor som

---

¹ EUT L 218, 13.8.2008, s. 30.

² Se artikel 2 b i direktiv 95/2001.

³ En förteckning över de nationella marknadskontrollmyndigheter som medlemsstaterna underrättat kommissionen om, i enlighet med artikel 17 i förordning (EG) nr 765/2008, finns på:
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulatory-policies-common-rules-for-products/index_en.htm

tullmyndigheterna måste ta ställning till när de gör sina kontroller av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse.

Riktlinjerna består av en allmän del och en särskild del. Den allmänna delen är viktig för att få en överblick över gällande EU-lagstiftning, framför allt skyldigheterna i samband med kontroller av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse och samarbetet mellan berörda nationella myndigheter. Grundläggande kännedom om den allmänna delen behövs också för att den särskilda delen ska kunna genomföras korrekt och effektivt.

Den särskilda delen av riktlinjerna består av informationsblad för enskilda produktgrupper samt checklistor för dessa produktgrupper. De ger tulltjänstemännen heltäckande och översiktlig information som underlättar kontrollerna av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse. I riktlinjerna tas inte sådana ytterligare åtgärder upp i detalj som enbart ligger inom marknadskontrollmyndigheternas ansvarsområde och som gäller beslut om att förbjuda eller begränsa en produkts utsläppande på marknaden.

Det ska understrykas att riktlinjerna inte innehåller anvisningar om sådana gränskontroller som regleras genom särskilda rättsakter. En vägledande förteckning över dessa särskilda rättsakter finns i en bilaga till riktlinjerna.

Med tanke på att medlemsstaternas förvaltningar är organiserade på olika sätt är riktlinjerna inte normativt utformade i beskrivningen av kontroller av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse och av samarbetsprocesser på nationell nivå. De kan alltså inte betraktas som obligatoriska. I riktlinjerna finns rekommendationer som bygger på bästa praxis och diskussioner mellan berörda experter, och här anges vilka komponenter som bör ingå i avtalen mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter.

2. RIKTLINJERNAS SYFTE, MÅL OCH MÅLGRUPP

2.1 Syfte

Huvudsyftet med riktlinjerna är att ge tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter stöd så att de på ett effektivt sätt kan genomföra sina uppgifter i enlighet med artikel 15.5 och bestämmelserna i artiklarna 27–29 (*kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden*) i förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter, som har varit tillämplig sedan den 1 januari 2010.

Riktlinjerna gäller i huvudsak i de fall där tullmyndigheterna är *de myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll* och måste samarbeta med nationella marknadskontrollmyndigheter. För detta krävs att **en gemensam strategi utarbetas** för tullmyndigheternas kontroller avseende produktsäkerhetskrav, och att ett **bra och nära administrativt samarbete och en effektiv kommunikation skapas mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter.**

Ett effektivt och verkningsfullt samarbete bör också uppnås med tanke på att det kan hända att mer än en myndighet i medlemsstaterna ansvarar för importkontrollerna avseende produktsäkerhet. I sådana fall ska dessa myndigheter samarbeta med varandra

genom att dela information som är relevant för deras uppgifter eller på annat lämpligt sätt (artikel 27.2 i förordning (EG) nr 765/2008).

2.2 Mål

Det främsta målet med riktlinjerna är att underlätta efterlevnaden av relevanta bestämmelser i förordning (EG) nr 765/2008, framför allt följande:

- Ge tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter ett verktyg för att identifiera farliga produkter och produkter som inte uppfyller kraven innan dessa övergår till fri omsättning.
- Skapa en lämplig, rekommenderad och om möjligt heltäckande strategi för kontroll av importerade varors säkerhet och överensstämmelse enligt förordning (EG) nr 765/2008.
- Uppmuntra effektiva kontrollrutiner baserade på riskhanteringsprinciper och utarbetandet av lämpliga riskprofiler.
- Utbyta erfarenheter och bästa praxis när det gäller kontroll av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse.
- Utarbeta rekommendationer för bättre samarbete mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter.

2.3 Målgrupp

Den främsta målgruppen är tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter i medlemsstaterna som kan ha nytta av de rekommenderade förfaranden som krävs för importkontroll avseende produktsäkerhet. Detta bör innebära fördelar för de ekonomiska aktörer som följer bestämmelserna och bidra till ett bättre skydd av EU:s befolkning.

3. ÖVERSIKT AV EU:S LAGSTIFTNING OCH FÖRTYDLIGANDE AV RÄTTSLIGA KRAV PÅ OCH OMFATTNINGEN AV GRÄNSKONTROLLER

3.1 Definitioner

I de här riktlinjerna används vissa termer som definieras i gemenskapens tullkodex⁴, bland annat följande:

– *tullkontroller*: särskilda åtgärder som vidtas av tullmyndigheterna för att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftningen och annan lagstiftning om införsel av varor till gemenskapsmarknaden, till exempel förordning (EG) nr 765/2008.

– *frigörande av varor*: åtgärd genom vilken tullmyndigheterna gör varor tillgängliga för de ändamål som anges för det tullförfarande som de har hänförs till.

---

⁴ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1–50.

– *övergång till fri omsättning för varor*: tullförfarande där icke-gemenskapsvaror får tullstatus som gemenskapsvaror och kan släppas ut på den inre marknaden. Förfarandet innebär att handelspolitiska åtgärder tillämpas och att övriga formaliteter som föreskrivs för import av varorna fullgörs samt att tillämpliga importtullar tas ut.

– *förenklat förfarande*: det lokala klareringsförfarande och det förenklade deklarationsförfarande som definieras nedan.

– *förenklat deklarationsförfarande*: förfarande där tullmyndigheterna tillåter att en person får varor hänfödda till ett tullförfarande på grundval av en förenklad deklaration, i vilken vissa av de uppgifter och styrkande dokument som krävs enligt standarddeklarationen får utelämnas.

– *lokalt klareringsförfarande*: förfarande enligt vilket varor under ett visst tullförfarande kan placeras i den berörda personens lokaler eller på andra platser som tullmyndigheterna anvisat eller godkänt. Förfarandet beskrivs i artikel 253 i förordning (EEG) nr 2454/1993⁵ och ger ekonomiska aktörer som godkänts för ändamålet rätt att inte behöva visa varorna fysiskt för tullmyndigheterna vid den tidpunkt de deklarerar för övergång till omsättning.

– *enhetstillstånd för förenklade förfaranden*, formellt kallat *Europeiskt enhetstillstånd*: system där en ekonomisk aktör får tillstånd i en medlemsstat för all import från länder utanför gemenskapen och för exportfrakt inom gemenskapen. På så sätt kan ekonomiska aktörer centralisera all bokföring och betalning av tullavgifter till den medlemsstat där tillståndet utfärdats, trots att den fysiska kontrollen och övergången till fri omsättning kan äga rum i en annan medlemsstat.

– *icke-gemenskapsvaror som hänförs till andra tullförfaranden än övergång till fri omsättning*: dessa förfaranden är transitering, tullagring, aktiv förädling, bearbetning under tullkontroll och tillfällig införsel.

I riktlinjerna används också vissa termer som definieras i förordning (EG) nr 765/2008, till exempel följande:

– *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på gemenskapsmarknaden.

– *tillhandahållande på marknaden*: varje leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på gemenskapsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis.

– *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller som låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten i eget namn eller under eget varumärke.

– *tillverkarens representant*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i gemenskapen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter som är kopplade till den sistnämndas skyldigheter enligt tillämplig gemenskapslagstiftning.

---

⁵ EGT L 253, 11.10.1993, s. 1–766.

- *importör*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i gemenskapen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på gemenskapsmarknaden.
- *marknadskontroll*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av offentliga myndigheter för att se till att produkter uppfyller de krav som fastställs i tillämplig harmoniserad gemenskapslagstiftning och inte utgör ett hot för hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset.
- *marknadskontrollmyndighet*: en myndighet i en medlemsstat som ansvarar för marknadskontrollen i den medlemsstaten.
- *CE-märkning*: en märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten uppfyller gällande krav om märkning som fastställs i harmoniserad gemenskapslagstiftning.
- *harmoniserad gemenskapslagstiftning*: all gemenskapslagstiftning som harmoniserar villkoren för saluföring av produkter.
- *harmoniserad standard*: en standard som antagits av ett av de europeiska standardiseringsorgan som förtecknas i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster [10], på grundval av en begäran från kommissionen i enlighet med artikel 6 i samma direktiv.

Observera att termen *övergång till fri omsättning* inte har samma innebörd som termen *utsläppande på marknaden*.

Ett utsläppande på marknaden anses inte ske när en produkt (ännu) inte har fått tullmyndigheternas tillstånd att övergå till fri omsättning eller om den omfattas av ett annat tullförfarande (till exempel transitering, tullagring eller tillfällig införsel) eller om den placerats i en frizon.

3.2 Rättsliga krav

3.2.1. Bestämmelser om tullkontroll i gemenskapens tullkodex

Den allmänna rättsliga ramen för tullmyndigheternas övervakning och kontroll av icke-gemenskapsvaror anges i förordning (EEG) nr 2913/92 (tullkodex för gemenskapen) och förordning (EEG) nr 2454/93 (tillämpningsföreskrifter för gemenskapens tullkodex). I gemenskapens tullkodex finns allmänna bestämmelser och förfaranden för varor som förs in i eller ut ur EU:s tullområde. Här anges att tullmyndigheterna huvudsakligen ska ansvara för övervakningen av EU:s internationella handel, och att de ska införa åtgärder för att skydda EU från illojal och olaglig handel. Tullmyndigheterna ansvarar för att garantera säkerheten för och skyddet av EU och dess befolkning, där så är lämpligt i nära samarbete med andra myndigheter och i enlighet med det ansvar för gränskontroller som fastställs på nationell nivå. De får göra alla tullkontroller de bedömer vara nödvändiga, och dessa ska i första hand bygga på en riskanalys.

3.2.2. Kontroll av säkerhet och produktöverensstämmelse för produkter som kommer in på EU:s marknad, utförd av tullmyndigheter genom tillämpning av artiklarna 1 (2 och 3) och 27–29 i förordning (EG) nr 765/2008

När den inre marknaden skapades 1992 infördes gemensamma bestämmelser om kontroll av att produkter som importerats från tredjeländer uppfyller kraven avseende

produktsäkerhet. Beträffande tullmyndigheternas möjlighet att uppskjuta produkters övergång till fri omsättning krävs det insatser från marknadskontrollmyndigheter i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 339/93 av den 8 februari 1993⁶. Genom beslut 93/583/EEG⁷ inrättades också en prioriteringslista över vilka produkter som ska lämnas till tullkontroll och för vilka övergången till fri omsättning ska skjutas upp. Dessa bestämmelser upphävdes genom förordning (EG) nr 765/2008 som dock breddade räckvidden och infogade de centrala bestämmelserna från rådets förordning (EEG) nr 339/93, framför allt dem som gäller uppskjutning av fri omsättning.

Genom denna nya förordning införs en tydlig rättslig ram för kontroll av produkter som kommer in på EU:s marknad och tydliga skyldigheter för de nationella myndigheter som har behörighet på området, det vill säga tullmyndigheterna. Detta innebär att det behövs ett mer förebyggande tillvägagångssätt ifråga om kontroller av importerade varors produktsäkerhet. Det innebär också att de verkställande myndigheterna i lämplig omfattning måste göra relevanta kontroller av produkternas egenskaper, från det att de anländer till EU och tills de övergår till fri omsättning.

Tullmyndigheterna har enligt artiklarna 27 och 28 i förordning (EG) nr 765/2008 generellt sett behörighet att göra följande:

- Skjuta upp övergången till fri omsättning om det finns anledning att tro att en produkt är farlig och/eller inte uppfyller kraven i EU:s harmoniserade lagstiftning eller inte uppfyller kraven avseende dokumentation eller märkning (artikel 27.3).
- Inte tillåta att en produkt övergår till fri omsättning av de skäl som anges i artikel 29.1 och 29.2.
- Tillåta övergång till fri omsättning för alla produkter som uppfyller kraven i tillämplig EU-lagstiftning.

Om övergången till fri omsättning har skjutits upp måste tullmyndigheten omgående meddela behörig nationell marknadskontrollmyndighet som inom tre arbetsdagar (se även 3.4) måste göra en preliminär undersökning av produkterna och avgöra

- om de kan släppas eftersom de inte utgör någon allvarlig risk för hälsa och säkerhet eller inte kan anses strida mot EU:s harmoniserade lagstiftning,
- om de måste hållas kvar eftersom det krävs ytterligare kontroller⁸ för att bedöma säkerhet och produktöverensstämmelse.

Tullmyndigheterna ansvarar för att fatta beslut om att tillåta eller skjuta upp produkternas övergång till fri omsättning. Marknadskontrollmyndigheterna ansvarar för att avgöra huruvida varor som ska övergå till fri omsättning uppfyller kraven i EU:s harmoniserade lagstiftning och för att i tid meddela sitt beslut till tullmyndigheterna.

---

⁶ EGT L 40, 17.2.1993, s. 1.

⁷ EGT L 279, 12.11.1993, s. 41.

⁸ I artikel 27.1 anges vilka typer av kontroller som ska göras för att bedöma en produkts egenskaper, dvs. dokumentationskontroll samt fysiska tester och laboratorietester.

Om marknadskontrollmyndigheten bedömer att de aktuella produkterna utgör en allvarlig risk eller inte uppfyller kraven ska de förbjudas att släppas ut på EU:s marknad. Marknadskontrollmyndigheten kan dock även besluta att produkterna ska förstöras eller på annat sätt göras obrukbara om den anser det är en nödvändig och proportionerlig åtgärd. Om import förbjuds ska tullmyndigheten göra en notering i den medföljande fakturan, i eventuella andra medföljande dokument eller i det elektroniska systemet om att produkten inte får importeras eftersom den är farlig eller inte uppfyller gällande krav. Även om marknadskontrollmyndigheten fattar det slutliga beslutet om vilka åtgärder som ska vidtas är det uppenbart att tullmyndigheterna kommer att ha en central roll för att förebygga att farliga produkter och produkter som inte uppfyller kraven når EU:s marknad.

3.3. Berörda ekonomiska aktörers främsta skyldigheter⁹

Tillverkaren är i allmänhet den enda ekonomiska aktör som ansvarar för att tillverkningen och/eller konstruktionen av produkten överensstämmer med tillämplig EU-lagstiftning eller, i förekommande fall, med andra bestämmelser.

För importerade produkter spelar **importörerna** en viktig roll, eftersom de ansvarar för de produkter som de tänker släppa ut på EU:s marknad. De får därför bara släppa ut produkter som är säkra och som uppfyller gällande krav. Innan de släpper ut en produkt på marknaden ska de också se till att

- en lämplig bedömning av produktöverensstämmelse har gjorts,
- tillverkaren har utarbetat lämplig teknisk dokumentation och
- produkten har relevant märkning om överensstämmelse, till exempel CE-märkning om sådan krävs.

Importören ska på produkten (eller på förpackningen eller i medföljande handlingar) ange sitt namn, registrerat firmanamn eller varumärke och en adress där han kan nås.

Importören ska informera tillverkaren och marknadskontrollmyndigheterna om han vet att produkten utgör en allvarlig risk och om möjligt vidta lämpliga åtgärder (dra tillbaka övergången till fri omsättning, vidta korrigerande åtgärder eller använda sig av andra tullförfaranden).

Importören ska samarbeta med behöriga myndigheter och på motiverad begäran lämna ut all information och alla handlingar som kan styrka att produkterna är säkra eller uppfyller kraven.

---

⁹ Se artikel R2, R3 och R4 i beslut 768/2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter, EUT L 218, 13.8.2008, s. 82.

3.4 Förtydligande av perioden ”tre arbetsdagar” i artikel 28 i förordning (EG) nr 765/2008

Om marknadskontrollmyndigheten inte inom tre arbetsdagar har underrättat tullmyndigheten om att den vidtagit åtgärder med anledning av att en övergång till fri omsättning har skjutits upp ska produkten övergå till fri omsättning om alla övriga krav och formaliteter kring en sådan övergång är uppfyllda.

Med tanke på den mycket snäva tidsfristen måste meddelandet – och i förekommande fall provexemplar av eller bilder på produkten – omedelbart nå den marknadskontrollmyndighet som är behörig för produkten i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008.

Hela förfarandet – från uppskjutandet till den slutliga övergången till fri omsättning (eller förbudet mot varorna från tullmyndighetens sida) – ska fullföljas utan dröjsmål så att inte legal handel hindras. Hela förfarandet måste dock inte vara slutfört inom tre arbetsdagar. Uppskjutandet av övergång till fri omsättning kan gälla för hela den period som marknadskontrollmyndigheten behöver för att göra relevanta kontroller av produkter och fatta ett slutgiltigt beslut. Marknadskontrollmyndigheten måste se till att den fria rörligheten för produkter inte begränsas i större utsträckning än vad som är tillåtet enligt gemenskapens harmoniserade lagstiftning eller annan tillämplig EU-lagstiftning.

Marknadskontrollmyndigheten ska i detta fall inom dessa tre arbetsdagar meddela tullmyndigheten att deras slutgiltiga beslut om varorna ännu inte har fattats. Övergången till fri omsättning ska fortfarande vara uppskjuten tills marknadskontrollmyndigheten har fattat ett slutgiltigt beslut. Ett sådant meddelande ger tullmyndigheten möjlighet att förlänga den ursprungliga tidsperioden för uppskjutande. Varorna hålls då kvar under tullmyndighetens övervakning även om de kan lagras på annan plats som godkänts av tullmyndigheten.

4. OPERATIVA FÖRFARANDE

4.1 Tullmyndigheternas och marknadskontrollmyndigheternas gemensamma strategi för importkontroller

För att kontrollera produktsäkerhet och produktöverensstämmelse på importerade produkter enligt kraven i förordningen ska de myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för kontrollen av produkter som kommer in på EU:s marknad, det vill säga tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter, ha nödvändiga befogenheter och resurser för att kunna utföra sina uppgifter på lämpligt sätt innan produkterna övergår till fri omsättning (artiklarna 27.1 och 18.3). Detta ska inte påverka den möjlighet som förordningen ger att förstöra farliga varor eller varor som inte uppfyller kraven när de utgör en allvarlig risk och när denna åtgärd bedöms vara nödvändig och proportionerlig (artikel 29.4).

Beroende på förvaltningarnas organisation tar tullmyndigheternas förvaltning i vissa medlemsstater initiativet till kontrollerna, medan det i andra fall är marknadskontrollmyndigheterna som ansvarar för kontrollen av alla eller vissa varor.

I de operativa förfarandena måste två viktiga aspekter beaktas i tullmyndigheternas och marknadskontrollmyndigheternas dagliga arbete.

För det första kräver förordningen att lämpliga kontroller görs av produkternas egenskaper ”i tillräcklig omfattning” innan de övergår till fri omsättning. Enligt artikel 27.1 ska dessa kontroller dessutom följa de allmänna principerna i artikel 19.1. Enligt dessa principer ska myndigheter med ansvar för kontrollen av produkter som kommer in på EU:s marknad göra dokumentkontroller, fysiska kontroller och kontroller i laboratorium av ett ändamålsenligt urval. Om tullmyndigheterna medverkar vid dessa kontroller kan deras arbete underlättas av att de får lämplig information från marknadskontrollmyndigheterna (artikel 27.2 och 27.5) om till exempel produktkategorier, ekonomiska högriskaktörer eller högrisktillverkare och annan relevant information om redan konstaterade allvarliga risker eller bristande produktöverensstämmelse (artikel 29.5). För att effektivisera kontrollerna bör tullmyndigheten få denna information så snart som möjligt tillsammans med eventuella övriga uppgifter så att den kan bedöma hur allvarliga de aktuella riskerna är. Detta gör det möjligt för tullmyndigheten att, utifrån en riskanalys, utarbeta den strategi som krävs för kontroll av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse. Informationen bör uppdateras regelbundet.

För det andra åläggs tullmyndigheten enligt artikel 27.3 i förordning (EG) nr 765/2008 att skjuta upp övergången till fri omsättning av icke-gemenskapsvaror om den vid en importkontroll upptäcker att varorna bryter mot eller misstänks bryta mot gemenskapens lagstiftning. Sådana överträdelser definieras enligt följande i artikel 27.3:

- a) Produkten har egenskaper som ger anledning att tro att den, när den installeras, underhålls och används på rätt sätt, utgör en allvarlig risk för hälsa eller säkerhet, miljö eller andra allmänna intressen.
- b) Produkten åtföljs inte av den dokumentation som krävs enligt relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning, eller är inte märkt i enlighet med sådan lagstiftning.
- c) Produkten har försetts med falsk CE-märkning eller är vilseledande med avseende på CE-märkningen.

Om någon av dessa faktorer upptäcks ska tullmyndigheten skjuta upp övergången till fri omsättning och på överenskommet sätt omgående meddela marknadskontrollmyndigheten. Marknadskontrollmyndigheten måste i sin tur inom tre arbetsdagar informera tullmyndigheten om eventuella åtgärder som vidtas ifråga om den produkt vars övergång till fri omsättning har skjutits upp.

Om marknadskontrollmyndigheten anser att produkten inte utgör någon allvarlig risk för hälsa och säkerhet och att den överensstämmer med EU:s harmoniserade lagstiftning ska den meddela detta till tullmyndigheten på överenskommet sätt. Tullmyndigheten ska därefter gå vidare och klarera varorna (dvs. låta dem övergå till fri omsättning).

Tullmyndigheten ska på överenskommet sätt ge marknadskontrollmyndigheten all tillgänglig information inför bedömningen av om varorna överensstämmer med tillämpliga krav och ska lämna in eller se till att provexemplar tas av produkten om detta krävs.

Om marknadskontrollmyndigheten inte har behörighet att göra yttre gränskontroller (på grund av medlemsstatens rådande förvaltningsstruktur) ska den ge de myndigheter som ansvarar för den yttre gränskontrollen (tullmyndigheten) relevant information om de produkter eller ekonomiska aktörer som konstaterats utgöra en allvarlig risk eller uppvisa

bristande produktöverensstämmelse, tillsammans med övriga relevanta uppgifter om risker (däribland avsaknad av information om spårbarhet) som kan underlätta identifieringen av misstänkt farliga produkter eller produkter som inte uppfyller kraven vid gränsen. Denna information är normalt sett tillgänglig i Rapexsystemet (<http://ec.europa.eu/rapex>).

De lämpliga kontrollerna måste göras innan den aktuella produkten övergår till fri omsättning. En sådan tidsrymd kan handla om minuter. Gränsövervakningens effektivitet när det gäller produktsäkerhet och produktöverensstämmelse bör därför tydligt kopplas till en lämplig riskbedömning och till att de överenskomna samarbetsnivåerna uppnåtts mellan tullmyndighet och marknadskontrollmyndighet för att fullfölja nödvändiga kontroller.

Om produkten utgör en allvarlig risk ska marknadskontrollmyndigheten enligt artikel 29.1 vidta åtgärder för att förbjuda att produkten släpps ut på marknaden. Marknadskontrollmyndigheten ska på överenskommet sätt meddela tullmyndigheten om sitt beslut och underrätta tullmyndigheten om att varorna inte ska övergå till fri omsättning. Tullmyndigheten ska också märka fakturan eller övriga relevanta dokument som medföljer produkten – eller göra en anmärkning i det elektroniska systemet – på följande sätt:

”Farlig produkt – får ej övergå i fri omsättning – förordning (EG) nr 765/2008”

Om produkten inte uppfyller kraven i harmoniserad gemenskapslagstiftning ska marknadskontrollmyndigheten enligt artikel 29.2 vidta lämpliga åtgärder och på överenskommet sätt meddela och i förekommande fall även uppmana den tullmyndighet som ansvarar för förfarandet att inte låta produkten övergå till fri omsättning. Tullmyndigheten ska också märka fakturan eller övriga relevanta dokument som medföljer produkten – eller göra en anmärkning i det elektroniska systemet – på följande sätt: **”Produkten uppfyller inte gällande krav – får ej övergå i fri omsättning – förordning (EG) nr 765/2008”**.

Om övergång till fri omsättning inte kan tillåtas och produkterna sedan deklarerats för ett annat tullförfarande (såvida inte de nationella marknadskontrollmyndigheterna har invändningar eller kräver att produkterna förstörs) ska den märkning som beskrivs i artikel 29.1–2 även anges på de dokument som används i samband med detta nya godkända tullförfarande (artikel 29.3).

Efterlevnaden av bestämmelserna om produktsäkerhet och produktöverensstämmelse gäller inte icke-gemenskapsvaror som inte deklarerats för fri omsättning, till exempel sådana i transitering, fria zoner eller lager. Information kan dock bli tillgänglig om att dessa produkter inte överensstämmer med EU:s krav på produktöverensstämmelse och produktsäkerhet (men de utgör ändå inte någon allvarlig risk som innebär att de omgående ska förstöras i enlighet med artikel 29.4 i förordning (EG) nr 765/2008). Sådan information bör vidarebefordras till relevanta myndigheter för att undvika att produkterna i ett senare skede släpps ut på EU:s marknad.

Om bedömningen är att produkterna inte följer EU:s harmoniserade lagstiftning får ansvariga myndigheter vidta lämpliga åtgärder för att se till att produkterna ändras på lämpligt sätt. Därmed kan övergå till fri omsättning i ett senare skede.

Om produkter som ursprungligen deklarerats för övergång till fri omsättning visar sig inte följa gemenskapens harmoniserade lagstiftning kan de omfattas av annan behandling eller användning som godkänts av tullmyndigheten (ett annat tullförfarande än övergång till fri omsättning, artikel 29.3). Marknadskontrollmyndigheten kan besluta att produkterna ska förstöras om de utgör en allvarlig risk och om myndigheten anser att åtgärden är nödvändig och proportionerlig (artikel 29.4). I vilket fall är det bara tullmyndigheten som kan fatta det slutgiltiga beslutet om att godkänna produkterna för behandling enligt annat godkänt tullförfarande eller användning eftersom tullmyndigheten är den enda myndighet som är behörig att fatta sådana beslut.

Om produkter som tidigare har fått märkningen **”Farlig produkt – får ej övergå i fri omsättning – förordning (EG) nr 765/2008”** eller **”Produkten uppfyller inte gällande krav – får ej övergå i fri omsättning – förordning (EG) nr 765/2008”** ska deklarerars på nytt för övergång till fri omsättning måste tullmyndigheten be om en bekräftelse från marknadskontrollmyndigheten om att produkterna har ändrats på nödvändigt sätt så att de uppfyller kraven avseende produktsäkerhet och produktöverensstämmelse.

Om marknadskontrollmyndigheten informerar tullmyndigheten om att den kan låta produkter som tidigare har anmälts till marknadskontrollmyndigheten övergå till fri omsättning ska inte tullmyndigheterna hålla kvar produkterna ytterligare om de själva har uppfyllt sina åtaganden. Om produkterna måste korrigeras ytterligare ska marknadskontrollmyndigheten följa upp detta.

I vissa fall är inte den plats där produkterna deklarerats för övergång till fri omsättning samma som införselplatsen. Det utesluter inte att ansvariga myndigheter kan göra lämpliga kontroller vid införselplatsen. Men om produkterna i ett senare skede deklarerars för övergång till fri omsättning ska den myndighet som ansvarade för kontrollerna vid införselpunkten ge tullmyndigheten där produkterna deklarerars relevant information så att bara säkra produkter som överensstämmer med kraven övergår till fri omsättning. Om kontrollresultaten från införselplatsen förmedlas behövs inte heller någon dubblerande kontroll göras i ett senare skede.

De kontrollmyndigheter som ansvarar för den första undersökningen och kontrollen av produkterna ska vara fullständigt informerad om eventuella riskfaktorer förknippade med de importerade produkterna. De kan för detta ändamål använda de verktyg som finns i riktlinjernas särskilda del. Med verktygen kan myndigheterna inrätta och tillämpa lämpliga kontrollmetoder och rikta in sig på produktkategorier där allvarliga risker eller bristande produktöverensstämmelse har konstaterats. I det hänseendet måste utbytet av information mellan ansvariga myndigheter (marknadskontrollmyndigheter och tullmyndigheter) fungera.

Om tullmyndigheten vid en kontroll efter utförd klarering får indikationer på att en produkt som redan har övergått till fri omsättning kanske inte följer gällande krav på produktsäkerhet ska den omedelbart meddela detta till relevant marknadskontrollmyndighet som i ett senare skede kan vidta eventuella ytterligare korrigerande åtgärder på den inre marknaden i enlighet med gällande lagstiftning.

Tullmyndigheterna bör se över möjligheten att använda den checklista över produktsäkerhet och produktöverensstämmelse och de informationsblad som ingår i riktlinjernas särskilda del när de utför de övriga skatte- och smugglingskontroller som ingår i deras dagliga uppgifter. För att garantera ett ömsesidigt informationsutbyte ska de dela med sig av relevant information till marknadskontrollmyndigheterna.

När tullmyndigheternas analytiker och resursansvariga gör preliminära bedömningar av riskerna hos produkter som kan medföra allvarliga problem för den allmänna säkerheten bör de överväga att använda de många checklistor och informationsblad som finns när det gäller produktsäkerhet och produktöverensstämmelse. Tullmyndigheterna kan också överväga att rikta uppgiftsstyrda resurser till bevakningen av områden som konstaterats vara mycket riskfyllda. Helst ska tullmyndigheterna göra detta i samarbete med respektive marknadskontrollmyndighet men de kan även göra det på egen hand.

4.2 Kontroller enligt förenklat tullförfarande

Marknadskontrollmyndigheterna kan också ansvara för vissa kontroller av produkter där aktörerna använder ett förenklat tullförfarande. Eftersom de ekonomiska aktörerna ofta använder förenklade tullförfaranden måste rutinerna för beviljande av förenklat förfarande ta hänsyn till aktörernas kännedom om potentiella risker hos de produkter som importeras på detta sätt. Det rekommenderas därför att tullmyndigheterna och de nationella marknadskontrollmyndigheterna gemensamt fattar beslut om att förbjuda eller bevilja användningen av förenklade förfaranden för vissa produkter.

För att åstadkomma effektiva kontroller av produkter som kanske omfattas av begränsningar i fråga om produktsäkerhetskrav måste medlemsstaterna dessutom se till att det i tullmyndigheternas gemensamma plan för kontroller tydligt anges vilka roller och ansvarsområden tullmyndigheternas olika förvaltningar ska ha. Det ska också tydligt framgå i planen att samarbete måste bedrivas med marknadskontrollmyndigheterna.

I den gemensamma planen för kontroller som fastställs för varje ackreditering bör man i detalj ange hur produkter som omfattas av begränsningar ska kontrolleras. Planen bör ange exakt hur kontrollerna ska gå till och vilka tidsfrister som gäller.

Det är värt att notera att den som har fått tillstånd att använda ett förenklat tullförfarande också måste ha lämplig dokumentation om att produkten uppfyller kraven i EU:s eller den nationella lagstiftningen (t.ex. försäkran om överensstämmelse, teknisk dokumentation eller testrapporter) innan produkterna kan övergå till fri omsättning.

Förenklade förfaranden där formaliteterna sköts i en medlemsstat och importen sker i en annan måste regleras genom avtal mellan de berörda medlemsstaterna. Skälet till detta är att en medlemsstat inte kan förväntas tillämpa en importerande medlemsstats särskilda nationella krav om de inte är tillämpliga i den medlemsstat där formaliteterna sköts. Medlemsstaterna kan dock komma överens om att göra detta under förutsättning att tillfredsställande kontroller inrättas.

5. PRINCIPER FÖR SAMARBETET MELLAN TULLMYNDIGHETER OCH MARKNADSKONTROLLMYNDIGHETER

Ett centralt mål för riktlinjerna är att skapa och/eller förbättra ett fungerande samarbete mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter så att den rättsliga ramen kring kontrollen av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse för importerade produkter kan tillämpas enhetligt och med samma kraft inom hela EU.

I artikel 27.2 i förordning (EG) nr 765/2008 anges att tulltjänstemännen och tjänstemännen från marknadskontrollmyndigheterna är skyldiga att samarbeta med varandra. Kravet på samarbete finns också i artikel 13 i gemenskapens tullkodex, där det anges att kontroller som görs av andra myndigheter än tullmyndigheterna **ska genomföras i nära samordning med tullmyndigheterna**. Principerna för samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen som anges i artikel 24 i förordningen utvidgas i förekommande fall till att även gälla myndigheter med ansvar för yttre gränskontroller (artikel 27.5).

Dessa rättsliga bestämmelser garanterar ett korrekt genomförande trots att olika departement och myndigheter kan ha ansvaret för genomförandet av förordning (EG) nr 765/2008. Detta innebär att tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter bör ha förutsättningar till en gemensam strategi för sina kontroller.

Generellt sett ska samarbetet mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter bygga på formella avtal som omfattar alla nödvändiga aspekter och komponenter för lämpligt utförda kontroller. Alla beslut om ansvarsfrågor (*vem?*), lämplig tidpunkt och plats för berörda myndigheters åtgärder (*när och var?*), motiveringen till den strategi som väljs (*varför?*) och den metod som ska användas (*hur?*) måste tydligt definieras för att ansvarig tullmyndighet eller marknadskontrollmyndighet på korrekt sätt ska kunna uppfylla kraven i förordningen. Detta innebär att en gemensam samarbetsform kring produktsäkerhet och produktöverensstämmelse måste utformas för hela målgruppen – det vill säga tullmyndigheter, marknadskontrollmyndigheter och ekonomiska aktörer – där rekommendationer och komponenter från dessa riktlinjer tas upp.

De överenskomna komponenter som beskrivs i dessa riktlinjer bör genomföras på ett enhetligt sätt på nationell nivå. Ett gemensamt genomförande borde innebära att kontrollprocesserna blir mer transparenta och enhetliga i samtliga medlemsstater. Rent konkret rekommenderas därför att den rådande situationen i medlemsstaterna övervakas och utvärderas för att garantera att

1. redan ingångna avtal mellan ansvariga myndigheter på nationell nivå i medlemsstaterna granskas för att se till att de tar vederbörlig hänsyn till alla rekommenderade komponenter som beskrivs i riktlinjerna,
2. det, i de medlemsstater där det ännu inte finns några avtal, så snart som möjligt införs förfaranden för att upprätta nya avtal baserade på riktlinjernas rekommendationer.

Ett enhetligt genomförande av riktlinjernas krav är en viktig förutsättning för framtida gemensamma insatser för kontroll av produktsäkerhet och produktöverensstämmelse. Dessa gemensamma insatser bör växa fram ur ett samarbete baserat på överenskomna principer och komponenter i riktlinjerna.

Innan det praktiska samarbetet inleds mellan ansvariga myndigheter bör följande åtgärder ha fullföljts:

1. Skapa kontakt mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter – på strategisk, lednings- och operativ expertisnivå (i fotnot 1 i riktlinjerna finns en länk till nationella marknadskontrollmyndigheter).
2. Hitta lämplig strategi för att se till att avtalen upprättas på rätt sätt.

3. Utarbeta ”nationella arbetsbeskrivningar” i avtalen som ska ligga till grund för ytterligare samarbete mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter. Dessa nationella arbetsbeskrivningar bör bygga på rekommendationerna i riktlinjerna och ta hänsyn till särskilda bestämmelser i nationell lagstiftning och/eller förvaltningsorganisation.

4. Omvandla avtalen till praktiska rutiner som följs vid kontrollerna.

5. Ta hänsyn till tullmyndigheternas medverkan vid utarbetandet av nationella marknadskontrollprogram i enlighet med artikel 18.5 i förordning (EG) nr 765/2008.

6. KOMPONENTER SOM REKOMMENDERAS INGÅ I DE NATIONELLA AVTALEN MELLAN TULLMYNDIGHETER OCH MARKNADSKONTROLLMYNDIGHETER OM KONTROLL AV PRODUKTSÄKERHET OCH PRODUKTÖVERENSSTÄMMELSE

På grundval av utbytta erfarenheter och bästa praxis rekommenderas följande komponenter ingå i de nationella samarbetsavtalen:

- Kontaktlista över ansvariga tjänstemän vid båda myndigheterna – tullmyndigheten och marknadskontrollmyndigheten – med en klausul om att listan ska uppdateras regelbundet.
- Fastställande av överenskomna roller och ansvarsområden vid kontroller som utförs av tullmyndigheten och/eller marknadskontrollmyndigheten, med hänsyn till nationell organisation och lokala förhållanden.
- Utbyte av information och uppgifter mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter ifråga om vilket kontrollförfarande som krävs för beslutsfattande och för framtida riskbaserade målinriktade insatser och kontroller med hänsyn till befintliga IT-verktyg.
- Lämpligt informationsutbyte mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter om beviljandet av förenklade tullförfaranden på nationell nivå och mellan medlemsstater.
- Införandet av regelbundna möten mellan tjänstemän från tullmyndigheten respektive marknadskontrollmyndigheten på lämpliga strategiska, lednings- och operativa nivåer med överenskomna arbetsbeskrivningar.
- När det nationella marknadskontrollprogrammet fastställs ska marknadskontrollmyndigheten ta vederbörlig hänsyn till tullmyndighetens behov. I programmet bör fördelningen mellan förebyggande och reagerande kontrollverksamhet beaktas, liksom andra faktorer som kan påverka prioriteringarna för genomförandet. Resurser vid gränsen måste göras frigöras för syftet.
- Villkoren för ett effektivt och verkningsfullt samarbete på lång sikt.
- Processer för att hantera nya och oväntade misstänkt farliga produkter och/eller produkter som inte uppfyller kraven samt ekonomiska högriskaktörer.

- Planering för kommande möten.
- Utbildning av ansvariga tjänstemän.
- Gemensamma kurser.
- Metoder, processer, förfaranden och olika aspekter av samarbetet inom särskilda projekt.
- Tidigt utbyte av information mellan tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter om kommande lagförslag som påverkar båda myndigheterna.
- Utarbetandet av tydliga regler för beslagtagna produkter, inklusive hanteringen av kostnader för lagring.
